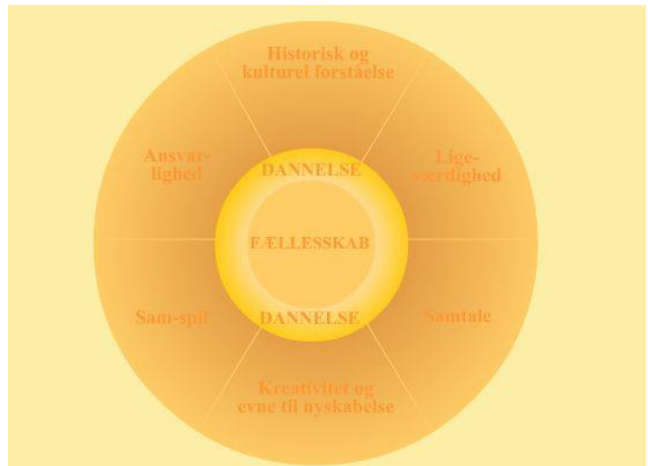

Nr. Lyndelse Friskole

En levende friskole gennem 143 år

Værdigrundlag.

Fællesskab.

På Nr. Lyndelse Friskole står fællesskabet i centrum, og ud fra det forstås alle væsentlige aspekter i skolens arbejde.

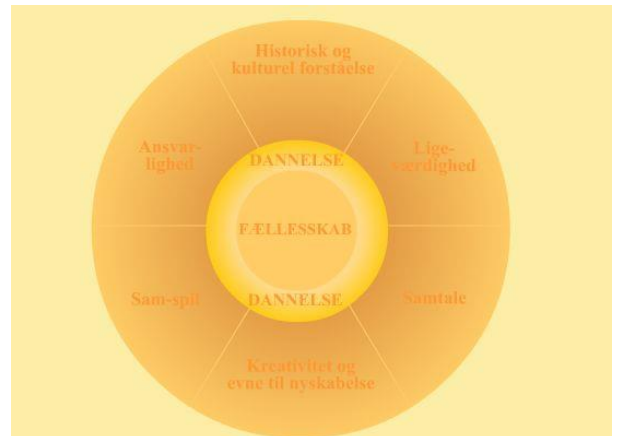
Som forældre, børn og personale har vi enten valgt eller er sat ind i en sammenhæng, hvor vi er forpligtet på hinanden. Vi er afhængige af andre, men samtidig medskabende af det liv, der leves omkring skolen. Skolen er det, vi i fællesskab gør den til.

Et fællesskab bliver til på grundlag af fælles erfaringer. De erfaringer der ligger i at have med børn at gøre, de erfaringer der udmøntes i skolens traditioner og hverdag, og bredere set de erfaringer der ligger i vores historie, og som danner grundlag for vores sprog og vaner: kulturen, traditionerne, menneskesynet.

Men fællesskabet er ikke statisk - det ændrer sig i forhold til de aktører, der indgår samt de påvirkninger, der kommer til os udefra. Fællesskabet har et grundlag, men er en levende organisme, der må og skal udvikle sig.

Vi må kende fællesskabets baggrund og sammenhæng for at kunne forholde os til de mål, vi sætter. Hvem er vi, og hvad vil vi? Hvilke redskaber er nødvendige for at kunne nå målene? Vi må følge sporene, som vi gør det i undervisningen, og på den måde dele erfaringerne med vores børn, men også give dem redskaber til at kunne overtage ansvaret og træde nye spor.

Børnene er små individer, der i fællesskab skal lære, at de ikke kun er til på egne præmisser. De skal lære at begå sig i mange sociale sammenhænge med klassefællesskabet og Spireliv som første led. Der skal barnet, ligesom i det omgivende samfund, lytte, lære, lege tale - og ikke mindst kunne acceptere andre med anderledes baggrund og forudsætninger. Det er ikke barnet, som er i centrum, men det fælles liv, som vi og barnet hører hjemme i.

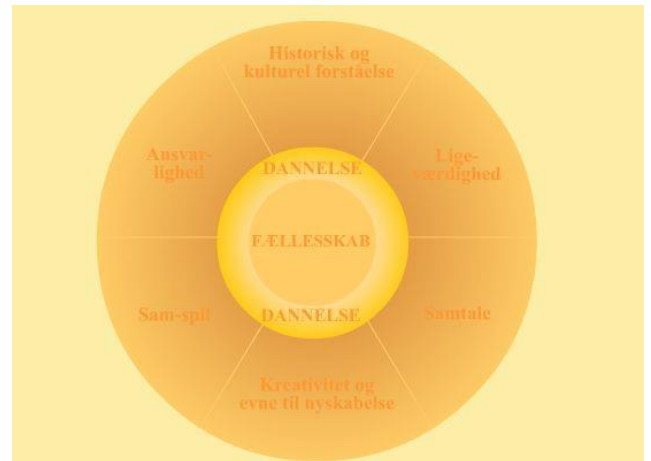
Dannelse på Nr. Lyndelse Friskole

Et barn kan sammenlignes med en spæd plante, der har rod i jorden, hvorfra den henter sin næring. Barnets rod er det fællesskab, den historiske tilværelse, hvori det er indsat og vokser op. Plantens vækst kan bl.a. blive præget af kulde, varme eller blæst, det kan barnets vækst, i overført betydning, også. Forskellen ligger deri, at barnet har en mulighed for at tænke over tilværelsens vilkår, og for at sige til eller fra. Barnet har en fri vilje.

At dannes er at vokse i en tydningsproces. At dannes er at gøre det uklare klart - og at bringe sig selv og sit forhold til verden i orden. Med det mener vi, at barnets frie vilje skal "guides" via forskellige påvirkninger og forbilleder. Vi "guider" ved at stille krav indenfor f.eks. adfærd og faglighed. Vi viser barnet, at det er en del af en omfattende kultur, en kultur som det må forholde sig til.

I sidste ende kan vores "guidning" dog ikke hjælpe barnet med at vokse, det må det selv klare.

Vores virke som skole er at vise barnet, at tilværelsen er mangfoldig og bagefter opfordre barnet til at tyde tilværelsen. Der vil være ting, som vi ikke bryder os om, og ting som vi godt kan lide. Begge dele hører til den tilværelse, barnet skal vokse i. Samtidig med, at barnet får indsigt i tilværelsen, må vi opfordre barnet til at deltage i den, til at engagere og forholde sig til det liv, det lever. At dannes er for os altså at vokse, dvs. at det enkelte barn får en større indsigt i, hvad og hvordan dets forhold til tilværelsen er. Barnet vokser fra en ubestemthed, en vilkårlighed, en rodløshed til en fasthed. Dannelse kræver gensidig tillid. Barnet må stole på de voksne, og de voksne må nødvendigvis også stole på, at barnet kan træffe valg for sig selv. Har vi som voksne ikke tillid til, at barnet selv kan vælge, så vælger vi ofte for det. Barnets frihed drukner i vores mistillid - af mistillid opstår ensretning. Og det er præcis det modsatte af, hvad vi forstår ved dannelse.

Lige-Værdighed

Vi har alle lige værdighed i det liv, vi lever sammen.

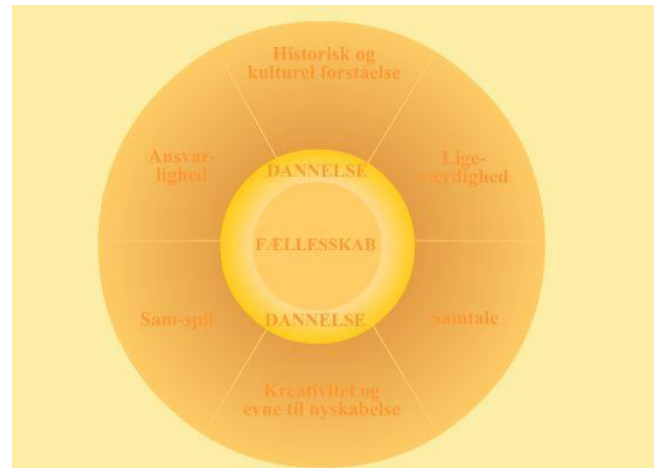
Det betyder ikke, at vi har samme evner eller muligheder, men at alle har samme værdi som menneske.

I det ligger, at hver enkelt bidrager til det fælles med de evner, man nu engang har - og at man respekteres derfor. Vi har forskellige opgaver og ansvar at forvalte. Men ingen har en formel, hvori der beskrives, hvordan et liv skal leves. I det spil har vi alle samme værdi.

Lige-værdighed fordrer ikke enighed om alle ting.

Lige-værdighed viser sig bl.a. ved at:

- alle har ret til at blive hørt, og man lytter for at forstå, hvad den anden har på hjerte.
- alle skal have samme mulighed for udfoldelse af styrker
- vi mødes i øjenhøjde.
- der tages hensyn til den enkelte elevs udvikling
- børnene lærer at tage vare på hinanden.

Historisk og kulturel forståelse

Vi er en del af en tid og et samfund. Vi fødes alle ind i en sammenhæng, en fortælling. Denne fortælling kan fortælles på mange niveauer - lokalt, nationalt, internationalt.

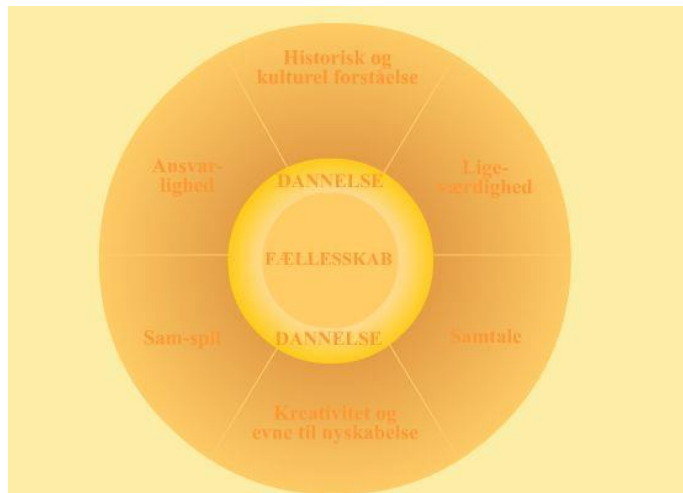
Vores egen personlige fortælling, vores livsfortælling, må rodfæstes i vores fælles store fortælling. For at kunne forstå og forholde sig til sig selv og sin omverden, er det nødvendigt at have kendskab til vores fortid, historisk og kulturelt. Vi må spejle os i tiden, der gik, men kan samtidig ikke kun leve på andres erfaringer. Med udgangspunkt i vor historiske fortid skal vi indgå aktivt i samtiden for at præge fremtiden.

Den fælles og den personlige fortælling må kunne sammenholdes for, at vi som mennesker ikke farer vild i livets labyrint. Men de to fortællinger må og kan ikke være ens, for vi er netop levende unikke individer og ikke kopier af en fortid.

Vi er som mennesker mere end blot den fortælling, vi kan skabe om os selv.

Historisk og kulturel forståelse søger vi udviklet ved:

- at fortælle sagn, myter, eventyr og historier om vores kulturelle og historiske rødder
- dernæst at fortælle om andres baggrund for at give indblik og udsyn
- at synge sange og salmer
- oplæsning, læsning og samtale omkring litteratur
- at beskæftige os med billedkunst og musik
- at vægte en kronologisk fremstilling af historien

Samtale

I samværet mellem mennesker er samtalen en vigtig faktor, da vi gennem samtale kan opbygge anerkendelse og respekt for hinanden.

Samtalen skaber udvikling og forståelse for os selv og andre.

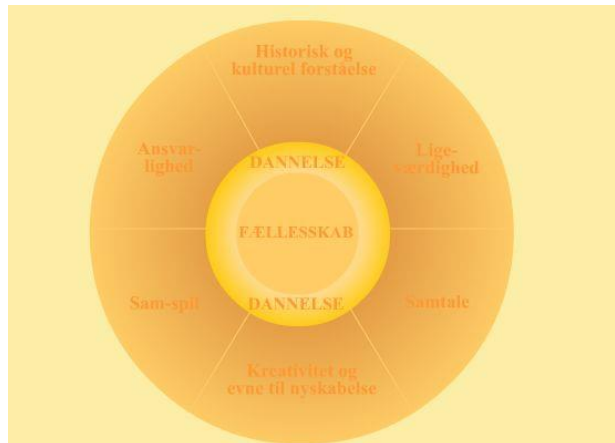
Målet med samtalen er ikke at nå til enighed men at nå til fælles forståelse - det er den fælles sag, der gør samtalen vigtig. Samtalen bør være ligeværdig, fordomsfri og velkommande. Der kan være tale om overbevisning men ikke overtalelse.

At føre en samtale er noget, der skal læres - at blive i stand til at lytte åbent, overveje og tage stilling, kunne argumentere og give udtryk for vores holdninger. Vi lærer at samtale ved at samtale.

Som skole er det vigtigt, at vi skaber plads og trygge rammer, så samtalekunst kan læres.

Gennem samtale ønsker vi:

- at børn og voksne kan løse konflikter og tackle problemer
- at tekster og problemstillinger bliver bredt ud og giver mening
- at børnene udvikler samtalen som redskab i den demokratiske proces
- at fællesskabet udvikles
- at udveksle erfaringer.
- at børnene via samtale får klarhed over, hvad der er væsentligt, og hvad der giver mening for dem selv og for andre.
- at børn og voksne kan give udtryk for egne meninger og samtidig respektere og lytte til andres.

Kreativitet og evne til nyskabelse

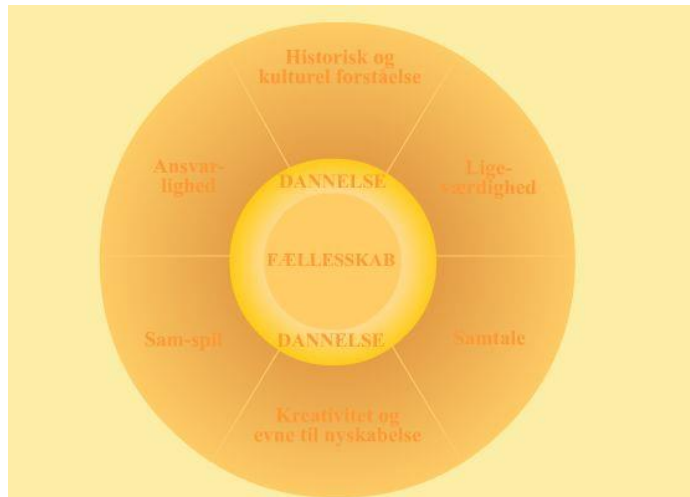
Kreativitet er det skabende og udviklende element hos hvert enkelt menneske. Det udspringer af, samt stimulerer og styrker, evnen til at lade sig undre og inspirere. Det bryder med vanetænkning og kendte rutiner med henblik på at finde nye løsninger på hverdagens små og store udfordringer.

For at kunne udvide sin horisont, må man bevæge sig fra sit nuværende ståsted til et nyt og mindre kendt. Dette har til alle tider været udgangspunktet for opdagelsesrejser.

Vi ønsker, at vore elever inspireres til at gå på opdagelse i livet - at møde livet med åbne sanser - dels for at kunne tackle de livssituationer de møder, dels for at kunne skabe sig et rigere liv og være åben overfor andre måder at gøre tingene på.

Vores ønske er, at børn og voksne:

- er fleksible og åbne overfor forandringer,
- tager initiativer og er åbne overfor andres/hinandens initiativer,
- evner at skabe nyt af de foreliggende materialer,
- evner at skabe tekster og poesi, bevægelser, rytmer og melodier, billeder ???
- kan forholde sig åbent til problemløsning, evner at finde nye veje alene og sammen med andre,
- tør løbe en risiko og er villige til at eksperimentere og til at begå fejl.

Samspil

Samspil er en proces, hvor forskellige dele bidrager til en helhed.

Gennem samspil tydeliggøres sammenhænge, så alle udvikler forståelse for egen og andres betydning i fællesskabet.

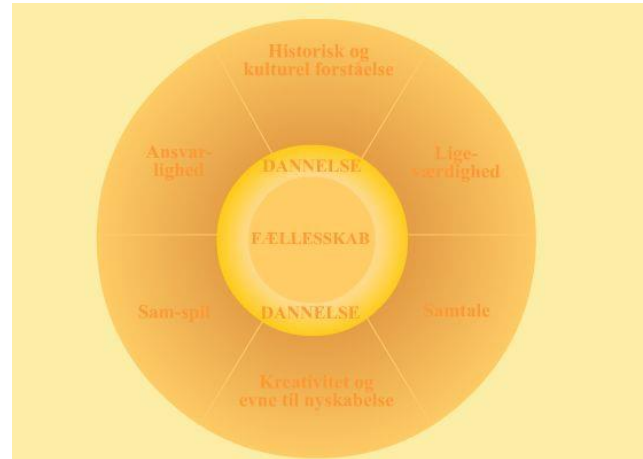
Man opnår forståelse af, at egne handlinger og ytringer har betydning for andre, og at deres handlinger og ytringer har betydning for en selv.

I særlige situationer kan man opleve, at helheden kan være større og mere end blot summen af de enkelte dele.

Samspil fordrer respekt for andres forudsætninger og holdninger, men ikke nødvendigvis enighed.

Samspil viser sig på forskellige niveauer:

- når forskellige mennesker på hver deres måde bidrager til det fælles bedste - løfter i flok i forhold til en fælles opgave
- når forskellige faggrupper arbejder sammen i skolens hverdag.
- når forskellige fag på hver deres måde bidrager til belysning af et emne/ en sag.
- når det enkelte menneske formår at kombinere viden, erfaring og færdigheder og derved yder sit bedste.

Ansvarlighed

Skolen er en demokratisk enhed, som bygger på fælles ansvarlighed, og hvor der i afgørelser tages hensyn til mindretallet.

For at kunne indgå i fællesskabet er det vigtigt at kunne tage ansvar for sit eget liv og egen udvikling, samtidig med at man er medansvarlig overfor helheden og lærer at udvise social ansvarlighed. I denne sammenhæng er det vigtigt, at barnet lærer at skelne mellem sit eget og andres ansvar. Barnet skal lære at kunne sige både til og fra. I og med at man melder sit barn ind på skolen, har man truffet et valg og har påtaget sig et medansvar for sit barns undervisning. Som forældre melder man sig ind i et fællesskab, hvor man er forpligtet i forhold til hinanden, så ansvaret rækker også ud over eget barn.

Forældre må og skal være med i skolens liv. Alle omkring skolen må mødes ofte, så et nært, fortroligt og tillidsfuldt samarbejde kan skabes.

Ansvarlighed viser sig bl.a. ved:

- at barnet bliver mødt med tillid til egne evner og tildeles ansvar i forhold til disse.
- at man tilskynder de ældre børn til at hjælpe de yngre.
- at lærere og pædagoger tager vare på hvert enkelt barn.
- at eleverne lærer at arbejde selvstændigt og målrettet samt tage medansvar for egen læring.
- at den enkelte tager medansvar for løsning af konflikter.
- at man omgås med respekt i ord og handling og giver plads til forskellighed.
- at forældre og skole gensidigt kontakter hinanden, hvis der er problemer.
- at man deltager i klassens møder og fester.

